

Mal va qui mal comença

MARIA DEL PLA

Per a començar malament en la nova etapa del govern català, per a voler-nos aixecar la camisa i fer-nos beure a galet, ningú més escaient que la flamant consellera de Cultura, Caterina Mieras, de la corda socialista en el govern tripartit.

«S'ha acabat l'etapa d'identificar cultura amb llengua», ens etzibava des de les pàgines de *La Vanguardia* del dia 9 de gener d'enguany, amb matisacions sobre el tema com «en un món global això no va per aquest camí –en el sentit d'identificar la cultura amb la llengua–; hem de socialitzar la cultura: és la manera d'enfortir-la.»

Caterina Mieras ho va dir i ho fa, i el PP ho lloa, és clar:

«Ja era hora de dir que la cultura no es pot identificar amb la llengua» (*Avui*, 13-2-2004).

No sabem, en canvi, si aquest pensament del PP és vàlid en poblacions com El Ejido, posem per cas, pel que fa a la llengua i la cultura dels nadius i a la dels milers de nord-africans que hi treballen.

Tornem a la consellera Mieras, però.

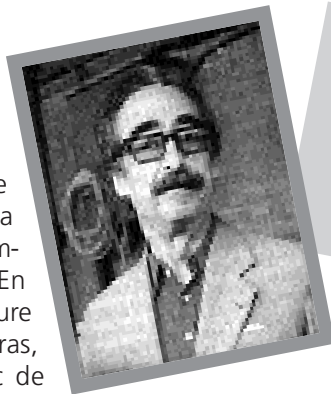
«Si volem enfortir la nostra cultura –ens diu– l'hem de socialitzar: la globalització ho demana.»

I vet aquí que el primer pas que fa la nova consellera en aquesta direcció, per allò de predicar políticament amb l'exemple, és desplaçar-se a Sevilla per assistir a l'estrena de l'obra *El retablo de las maravillas*, de Cervantes, escenificada pels Joglars, a fi de reconciliar, segons afirma, el duet Generalitat-Boadella. Lamentable, senzillament; lamentable perquè tothom qui està al dia del món de la faràndula sap quin peu calça en Boadella –en reconeixement potser dels serveis prestats d'un antipujolisme ferotge?–, i lamentable

perquè amb aquesta complicitat, si alguna cultura es reforçava (a Sevilla, i des del govern de Catalunya) era la castellana, dita també espanyola. En canvi, no vam veure la consellera Mieras, ni cap alt càrrec de Cultura en nom seu, a l'estrena al Palau de la Música Catalana, a mitjan febrer, de l'obra *Les Homilies d'Organyà*, de percussió i coral, inspirada en el text dels sis sermons de què consten.

És clar que, per a la consellera Mieras, la cultura castellana, que històricament s'ha anat expandint a Catalunya mitjançant la imposició per dret de conquesta de la llengua castellana, potser és també cultura catalana; cultura catalana en llengua castellana, un concepte que no fa seu cap lingüista mínimament competent i rigorós. Perquè llengua i cultura –o cultura i llengua– són inseparables: percebem i classifiquem el món que ens envolta per mitjà de la nostra llengua, la catalana, i amb aquesta mateixa llengua el fixem i el transmetem. Si hom ens pogués fer culturalment castellans en llengua catalana, tingueu per segur que l'Espanya imperial no s'hauria enderiat a agredir sistemàticament el català amb la voluntat, a vegades ben explícita, d'aviar-lo al clot sense cap mena de mirament. Si l'Espanya imperial l'ha agredit i l'agredeix és perquè sap, com saben prou bé tots els conqueridors i per això ho apliquen, que si es vol accedir al domini total sobre el vençut és bàsic, d'entrada, que aquest perdi la llengua. Matar una llengua és matar una cultura, i a l'inrevés.

Escau aquí de reproduir, respecte d'aquest tema, unes paraules de l'excelsionat literat Manuel de Pedrolo, militant d'un independentisme que avui s'estila ben poc –si més no des del

L'idioma és la columna vertebral d'una cultura

poder polític– i potser per això mateix víctima d'un oblit oficial que no diu gaire a favor nostre: **«L'idioma és la columna vertebral d'una cultura; l'únic instrument, en darrer terme, que assegura la seva preservació, perquè és ella, la llengua, que determina costums i actituds, crea facetes de pensament que enriqueixen el patrimoni humà i fan de l'home allò que és i, de la seva cultura, una experiència sense repetició possible.»**

Matar una llengua és matar una cultura

I, no volent-me estendre més, reblo el clau amb uns altres mots, del notable lingüista i assagista Jesús Tuson: **«Darrere dels orangutans només hi ha orangutans, però darrere de les llengües hi ha persones i pobles.»**

A més, individualment hi ha el bagatge vital, les experiències de vida. Què voleu que us digui? A mi, que ja sóc granadeta, un «t'estimo» dit a cau d'orella, xiuxiuejat en el moment oportú, encara té la virtut d'estovar-me el cor i humitejar-me el sexe; un pessigo-lleig plaent i íntim que em costaria força més d'experimentar, poso per cas, amb un «te amo», «te quiero», «je t'aime» o «I love you».←